

Samval

Auka kunnskap og medverknad

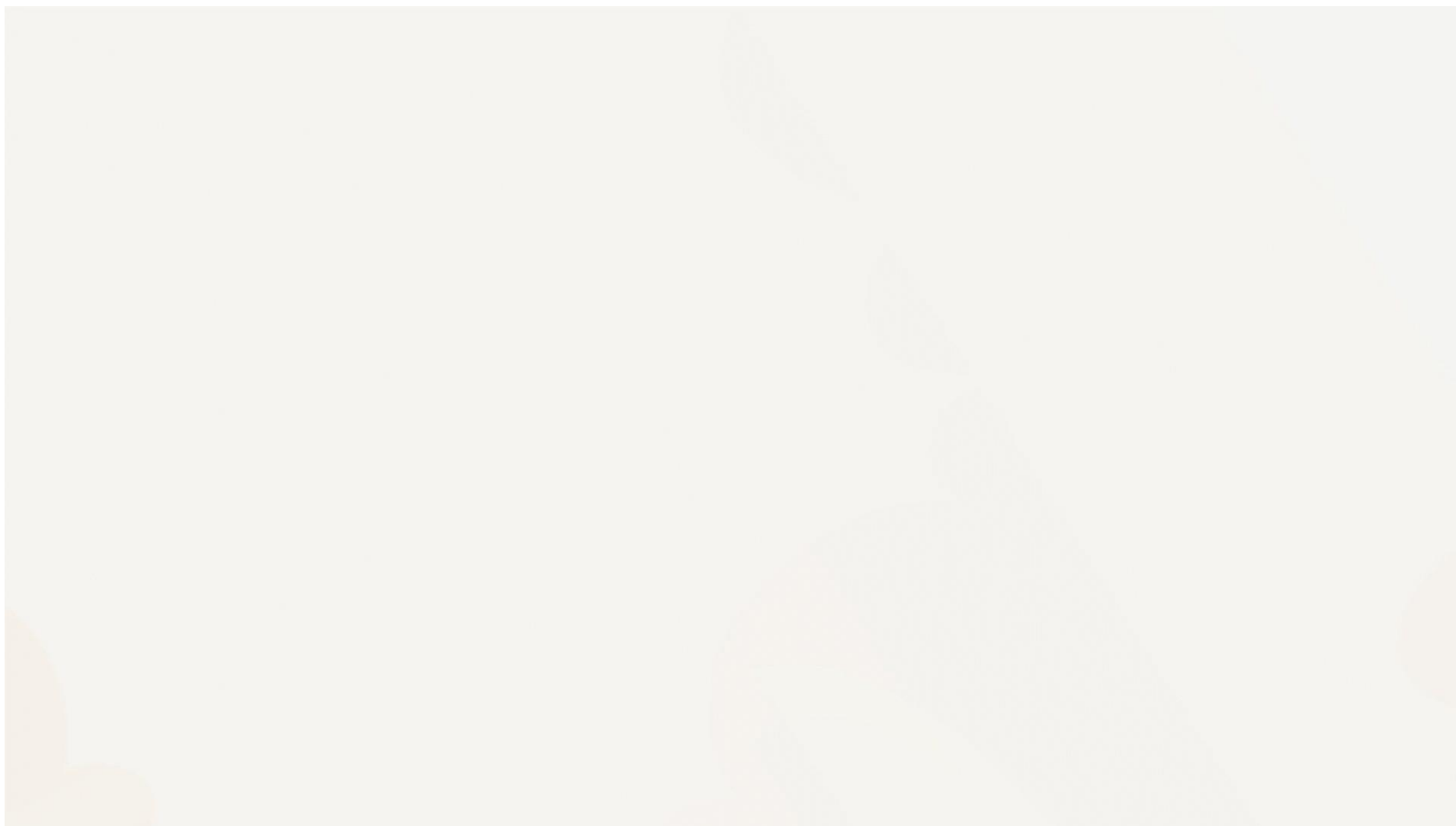
kari.beth.fauske@helse-mr.no

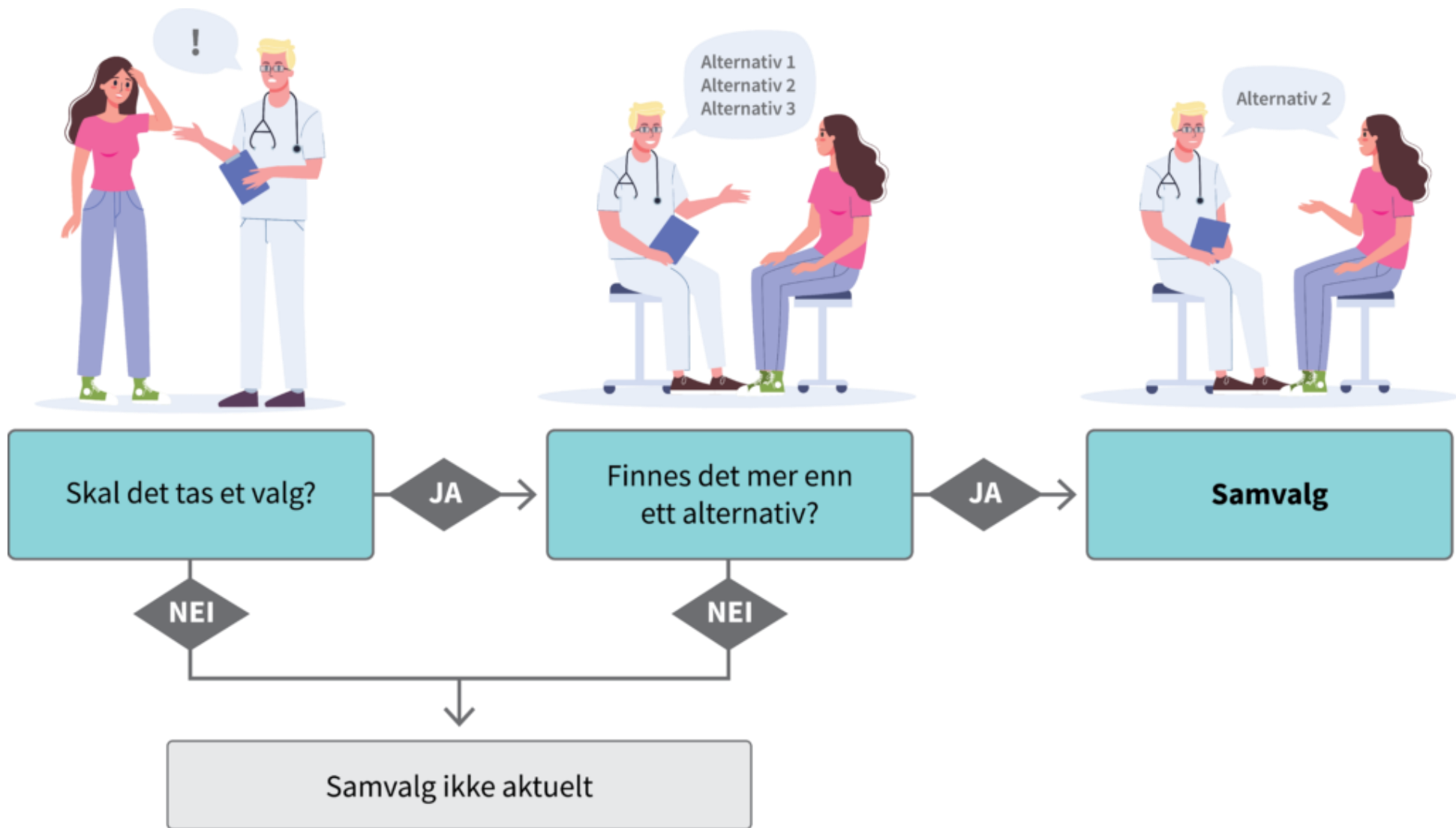
jon.even.bjordal@helse-mr.no

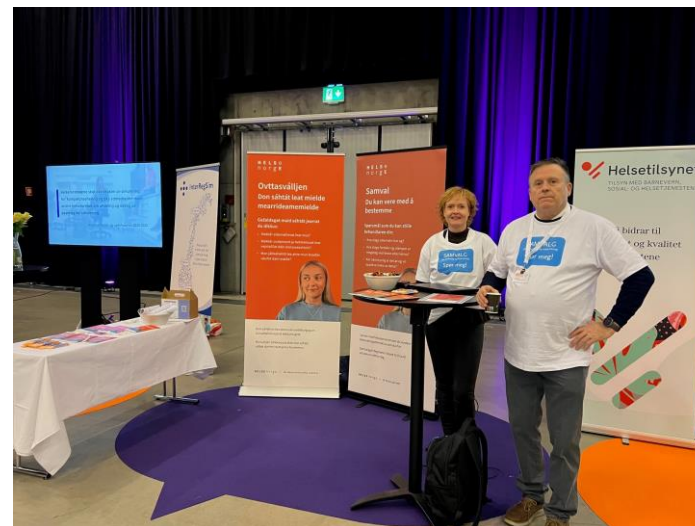
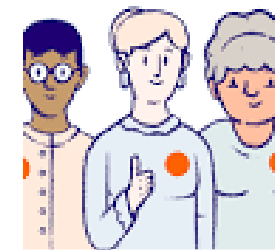
Kva er samval?

Når er samvalg aktuelt?

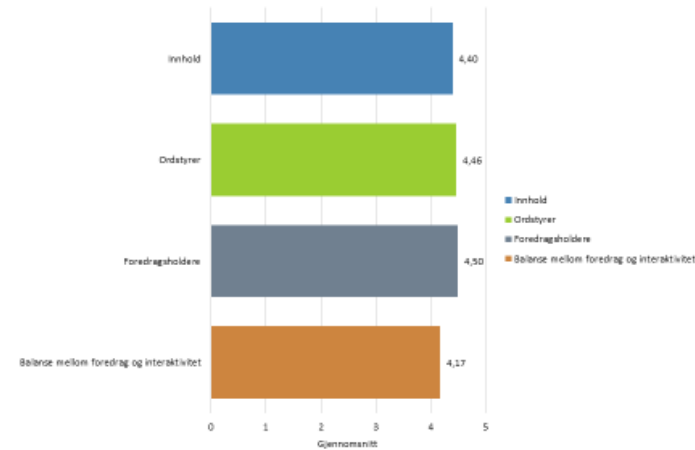

Fremtiden er her!

Evaluering av Pasientsikkerhetskonferansen 2022

97. Hva synes du om parallell T8: Samvalg - Økt kunnskap og medvirkning

Prepared by: www.dunback.com 28.11.2022 13:20

Spørsmål du kan stille din behandler:

- Hvilke alternativer har jeg?
- Hvilke fordeler og ulemper er mulige ved disse alternativene?
- Hvor sannsynlig er det at jeg vil oppleve noe av dette?

HELSE
norge

Samvalg

Du kan være med å bestemme

Finnes på nynorsk og 3
samiske språk

HELSEnorge — din helse på nett

Dronningen befaler

Regjeringen.no

Tema Dokument Aktuelt Departement Regjering

Du er her: Forsiden > Tema > Utanning > Høyere utanning > RETHOS

Nasjonale retningslinjer for helse- og sosialfagutdanningene (RETHOS)

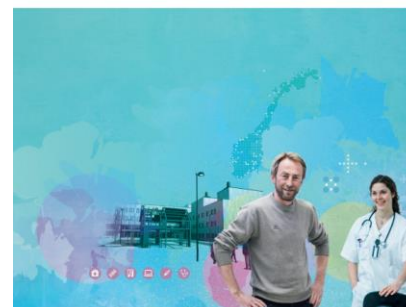
Det har siden høsten 2017 pågått et stort utviklingsarbeid for å utvikle nasjonale retningslinjer innen helse- og sosialfag. Retningslinjene skal definere sluttkompetansen for hver utdanning og utgjøre en minstestandard for kompetanse.

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Meld. St. 11

(2015-2016)
Melding til Stortinget

Nasjonal helse- og sykehusplan (2016-2019)

Lov om pasient- og brukerrettigheter (pasient- og brukerrettighetsloven)

HELSE MIDT-NORGE
2030
STRATEGI

Revidert utviklingsplan HMR
2023 - 2026 [2037]
Verges J.U.

Helset og omsorgsdepartementet

Strategi for å øke helsekompetansen i befolkningen

2019-2023

Lov om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven)

Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten

Helsedirektoratet

Forsiden / Autorisasjon og spesialistutdanning / Spesialistutdanning for leger

Spesialistforskriften, nasjonalt faglig råd og veiledning

Regelverket er nedfelt i spesialistforskriften som trådte i kraft i sin helhet 1. mars 2019. Liste over spesialitetene i ny ordning finnes i vedlegg I til forskriften. Læringsmålene for den enkelte spesialitet finnes i vedlegg II til forskriften. Læringsmålene ligger også under den enkelte spesialitet på våre hjemmesider.

Oppdragsdokument 2022
Helse Midt-Norge RHF

13 januar 2023

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Strategi Helse Midt-Norge 2030

Helsepersonell skal legge til rette for samval ved spørsmål om ulike behandlingsalternativ og informerte valg.

Utviklingsplan Helse Møre og Romsdal 2023 - 2026

HMR skal prioritere: etablere egen samvalskordinator i arbeidet med å styrke pasienten som aktiv deltakar i eiga behandling (4år)

Oppdragsdokument 2022 Helse Midt-Norge RHF

Samval og høve til bruk av samvalgsverktøy skal legge til rette for meistring og aktiv deltagelse frå pasienten

Oppdragsdokument 2022
Helse Midt-Norge RHF

13 januar 2022

Decision aids for people facing health treatment or screening decisions

✉ Dawn Stacey, France Légaré, Krystina Lewis, Michael J Barry, Carol L Bennett, Karen B Eden, Margaret Holmes-Rovner, Hilary Llewellyn-Thomas, Anne Lyddiatt, Richard Thomson, Lyndal Trevena Authors' declarations of interest

Version published: 12 April 2017 Version history

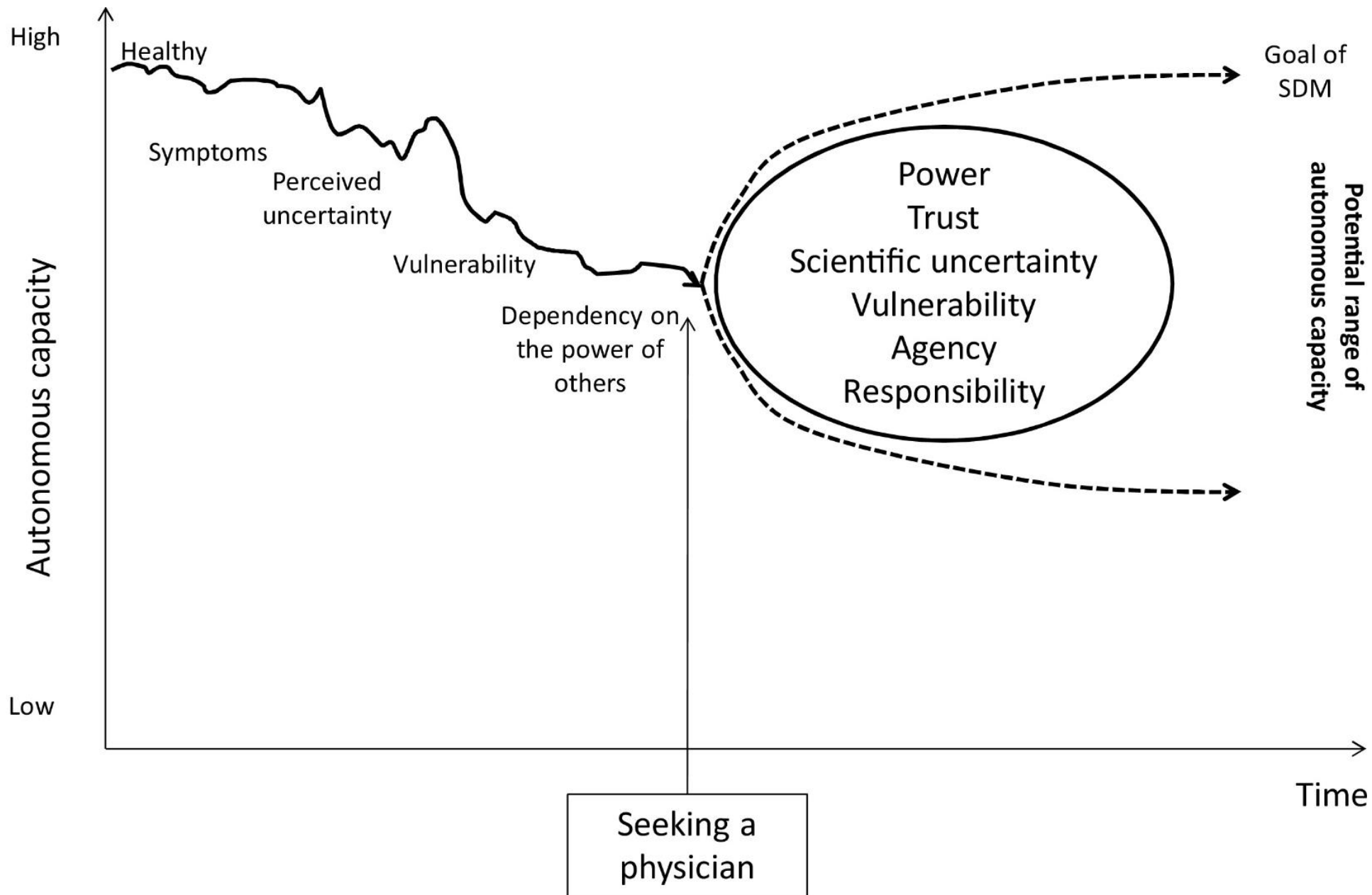
<https://doi.org/10.1002/14651858.CD001431.pub5>

105 studiar, 31 043 pasientar

- Meir fornøgde og betre informerte pasientar
- Auka gjennomføring av påbegynt behandling (compliance)
- Deltar meir i valg av eigen behandling

Referanser:

- 1) Légaré F, Adekpedjou R, Stacey D, et al. Interventions for increasing the use of shared decision making by healthcare professionals. *Cochrane Database Syst Rev.* 2018)
- 2) Shay LA, Lafata JE. Where is the evidence? A systematic review of shared decision making and patient outcomes. *Med Decis Making.* 2015

[Dette bildet](#) av Ukjent forfatter er lisensiert under [CC BY-NC-ND](#)

Pasientar

Helsepersonell veit best

Helsepersonell synest eg er ein vanskeleg pasient

Det er skummelt å få ansvaret

Helsepersonell

Det tar for lang tid

Samval egner seg ikkje for alle diagnosar

«Eg gjer det allereide»

«Men dette gjer vi jo allereide?»

JA:

Mykje har skjedd når det gjeld god kommunikasjon i helsetjenesten.

NEI:

Sympatisk og empatisk kommunikasjon er ikkje det same som ein strukturert samtale om behandlingsvalg.

Pasient- og brukerrettighetslovens kapittel 3 omhandler retten til informasjon og medvirkning, og er grunnleggende pasient- og brukerrettigheter.

Hvert år får vi **flest saker** som omhandler **svikt** i ivaretagelsen av disse rettighetene.

- Pasient- og brukerombudet Helse Møre og Romsdal, Årsmelding 2021

Samval i konsultasjonen - nytte for pasient og lege

Pasient

Blir klart hva som skal skje

Får bruke egne ord

Vet hvorfor

Tør å dele og delta

Kjenner alle muligheter

Fordeler og ulemper

Lettere å forstå og huske

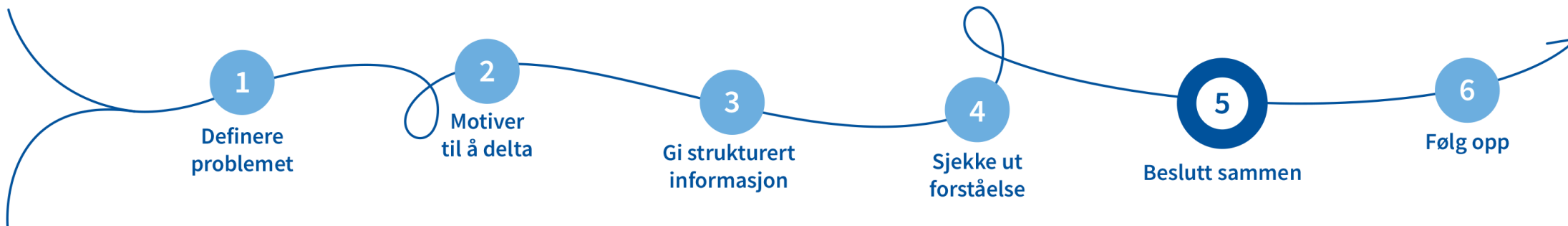
Får avklart bekymringer og forventninger

Får oppklart spørsmål

SAMVALG
Et informert valg legger grunnlaget for et godt samarbeid

Forutsigbarhet

Mer fornøyd

Helsepersonell

Klargjør formålet

Blir samkjørt med pasienten

Etablere tillit

Aktiv og motivert pasient

Bedre resultat

Gir struktur i samtalen

Sikrer nøytral informasjon

(fornøyd pasient)

Får avklart bekymringer og forventninger

Får sjekket forståelsen

Innblikk

SAMVALG
Et informert valg legger grunnlaget for et godt samarbeid

Bevisstgjøring

Tidsbesparende

Færre klager og misforståelser

Samvalsveiviseren.no

Implementering av samvalg i en klinisk hverdag

Samvalsveiviserens formål er å bidra med praktiske råd for innføring av samvalg i en klinisk hverdag. Målgruppen er klinikere, brukerrepresentanter og ledere som skal implementere samvalg i sin klinikk/avdeling. Siden er under utvikling.

Klikk på ikonene for å komme til temasidene

Samvalsverktøy på www.helsenorge.no/samvalg

HELS E
n o r g E

☰ meny

🔍 søk

< Samvalg - du kan være med og bestemme

🌐 Bokmål | [Sámi](#)

Prostatakreft med spredning

Her får du kunnskap om prostatakreft med spredning, og fordeler og ulemper ved behandlingsmulighetene. Det kan hjelpe deg slik at du sammen med legen kan finne den behandlingen som passer best for deg og ditt liv.

1. Om prostatakreft med spredning	▼
2. Hva handler valget om?	▼
3. Hvilke muligheter finnes?	▼
4. Hva er viktig for deg?	▼
5. Sammendrag	▼
6. Hva passer best for deg?	▼

- Spesifikke diagnoser
- Gir balansert oversikt over aktuelle behandlingsmuligheter
- Viser fordeler, ulemper og risiko ved dei ulike alternativa

Status

Fokus på klinikk

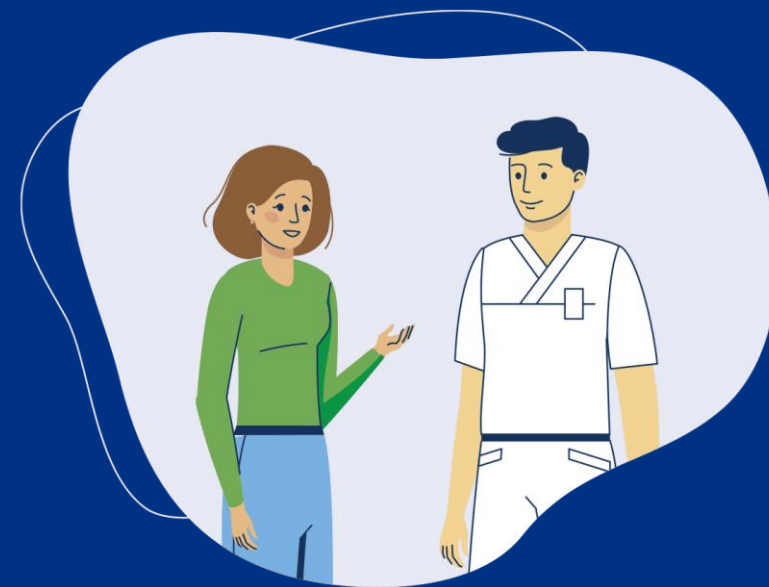
- Pilot prosjekt i Volda – Ortopedisk avdeling
- Presentere samval til klinikkråd
- Presentasjon på fastlegemøter i heile HMR
- Presentasjon for pasient- og brukerombudet - Vestland
- Involvert i LIS-forbetringsprosess
- Pasientsikkerhetskoneranse – har ein parallell sesjon om samval saman med UNN
- Pasientforløp – prosjekt sjusterna/Søre sunnmøre legevakt
- Tett kontakt med fagmiljøet i UNN med mellom anna fagnettverksamlingar kvar veke
- Auka fokus på samvalsprosessen i klinikk

Fokus på pasient/brukargrupper

- Gi pasientar og pårørande tryggleik og støtte til å be om samval
- Presentere samval for brukerorganisasjonar, helselag, Rotary, osv.
- Knyte kontakt med brukerutval som skal takast inn vidare, særleg i arbeidet med pasientforløp
- Knyte samval til pasientforløp
- Auka kunnskap om samval i eit folkehelseperspektiv

NYTTEVERDI av SAMVAL

- Meir fornøgde og betre informerte pasientar
- Auka gjennomføring av påbegynt behandling (compliance)
- Deltar meir i valg av eigen behandling
- Reduserer uønska variasjon i behandlingsforløp
- Tidsbesparande
- Færre misforståelsar og pasientklager
- Økonomi

Referanser:

- 1) Légaré F, Adekpedjou R, Stacey D, et al. Interventions for increasing the use of shared decision making by healthcare professionals. *Cochrane Database Syst Rev.* 2018)
- 2) Shay LA, Lafata JE. Where is the evidence? A systematic review of shared decision making and patient outcomes. *Med Decis Making.* 2015

Takk!